

Mottagare

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Månadsrapport oktober 2023

Förslag till beslut

- Hälso- och sjukvårdsnämnden tar emot informationen och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens utfall till och med oktober är 161 miljoner kronor sämre än budget vilket motsvarar en negativ avvikelse på 10 procent.

Intäkter och bidrag avviker positivt mot budget med cirka 23 miljoner kronor eller 3 procent. Jämfört mot samma period föregående år har de intäkterna minskat med 46 miljoner kronor.

Kostnader avviker negativt mot budget med 184 miljoner kronor eller 8 procent. Framförallt är det fortsatt höga kostnader för arbetskraft tillsammans med generella kostnadsökningar som bidrar till det negativa resultatet. Jämfört mot samma period 2022 har kostnaderna ökat med 181 miljoner kronor eller 8 procent.

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens utfall till och med oktober är 161 miljoner kronor sämre än budget vilket motsvarar en negativ avvikelse på 10 procent.

Intäkter och bidrag avviker positivt mot budget med cirka 23 miljoner kronor eller 3 procent. Jämfört mot samma period föregående år har de intäkterna minskat med 46 miljoner kronor, vilket är förväntat med anledning av att pandemirelaterade bidrag och ersättningar inte längre delas ut i samma utsträckning.

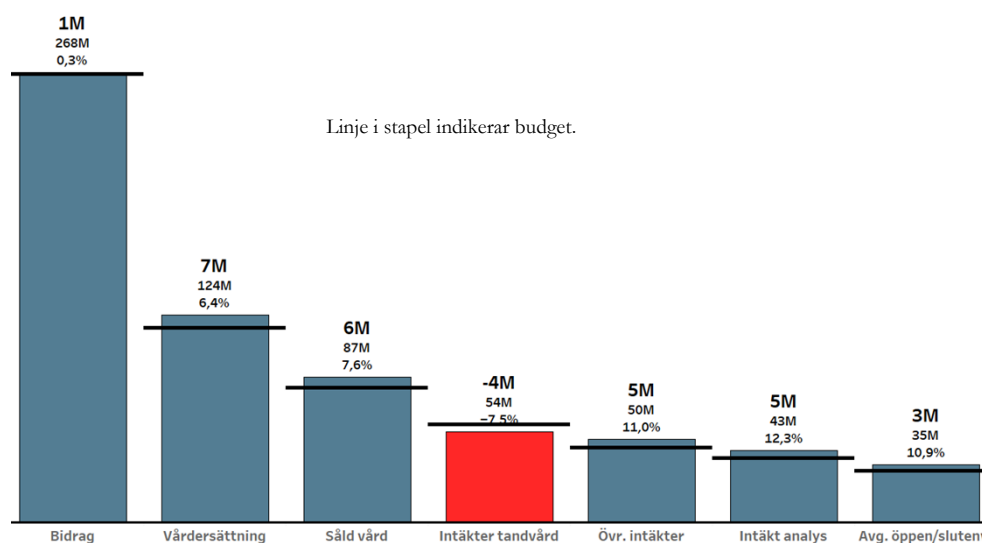
Kostnader avviker negativt mot budget med 184 miljoner kronor eller 8 procent. Framförallt är det fortsatt höga kostnader för arbetskraft tillsammans med generella kostnadsökningar som bidrar till det negativa resultatet. Jämfört mot samma period 2022 har kostnaderna ökat med 181 miljoner kronor eller 8 procent.

Intäkter

Förvaltningens intäkter avviker positivt mot budget med 23 miljoner kronor eller 3 procent.

Jämfört mot 2022 har intäkterna minskat med 46 miljoner kronor. Det som avsevärt skiljer sig mot intäkter föregående år är att förvaltningen inte får intäkter och bidrag relaterat till pandemin. Jämfört mot samma period 2022 har dessa intäkter och bidrag minskat med över 80 miljoner kronor. Exkluderas intäkter avseende pandemin är det istället en ökning av intäkter med 37 miljoner kronor 2023 i förhållande till 2022 där ökning av riktade statsbidrag är en betydande del.

Tandvårdens fortsatta brist på tandläkare och tandhygienister fortsätter att påverka intäkter negativt i förhållande till budget. Övriga intäkter ligger väl i nivå med budget.

Kostnader

Kostnaderna avviker negativt med 184 miljoner kronor mot budget vilket motsvarar en avvikelse med 8 procent. En stor mängd ohanterade fakturor avseende utomlänsvård finns ännu kvar varför ett justerat utfall är svårt att beräkna fram, men uppskattningsvis mellan 10-20 miljoner kronor. Samtidigt finns poster som kommer påverka kostnaderna positivt som inte finns med i redovisningen, exempelvis semesterlöner. Dessa redovisas vid årsbokslutet.

Jämfört mot samma period 2022 har kostnaderna ökat med cirka 181 miljoner kronor eller 8 procent.

Kostnader för bemanning

Förvaltningen har ett fortsatt högt kostnadsläge för både egen personal och inhyrd personal. Tillsammans avviker dessa poster negativt mot budget med 142 miljoner kronor eller 13% mot budget där egen personal avviker negativt med 8 miljoner kronor mot budget. Den inhyrda personalen står för största merkostnaden med 166 miljoner kronor. Jämfört mot 2022 har arbetskraftskostnaden ökat med 121 miljoner kronor eller 11%.

Utomlänsvård och köpt vård

Kostnaden för utomlänsvård och köpt vård är efter oktober 22 miljoner kronor bättre än budget. Som tidigare nämnts saknas dock en del kostnader vilket betyder att det verkliga utfallet är högre men svårt att avgöra hur mycket högre utfallet borde vara. Då det saknas en hel del kostnader bedöms det inte vara relevant att jämföra mot samma period 2022.

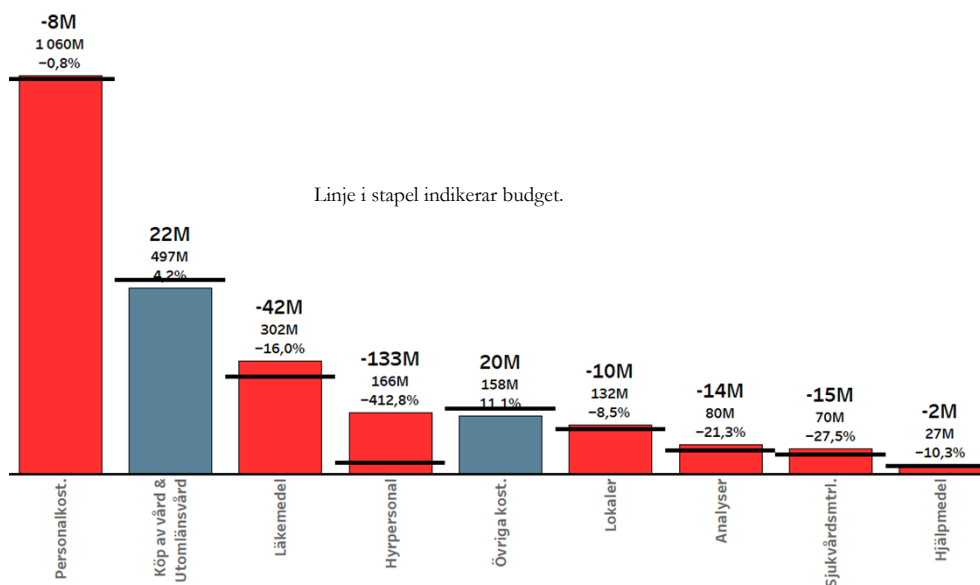
Läkemedel

Kostnader för läkemedel avviker negativt med 42 miljoner kronor eller 16%. Knappt hälften av avvikelserna, ca 17 miljoner kronor, finns för förskrivna läkemedel där det är en fortsatt hög kostnad i förhållande till den behovsmodell som fördelar medel till region Gotland. Kostnadsutvecklingstakten är inte avtagande vilket även är tydligt för rekvisitionsläkemedel som ökar i kostnader där avvikelserna till och med oktober är över 20 miljoner kronor.

Jämfört mot samma period 2022 har kostnaden för läkemedel ökat med 45 miljoner kronor eller 17%.

Övriga kostnader

I övrigt finns stora kostnadsökningar för laboratorieprover, sjukvårdsmaterial, lokaler med mera. Viss del av detta kan tillskrivas högre priser, men det är även volymrelaterat.

Verksamhetsområden

De större avvikelserna finns framförallt inom de verksamheter som har stort behov av inhyrd personal.

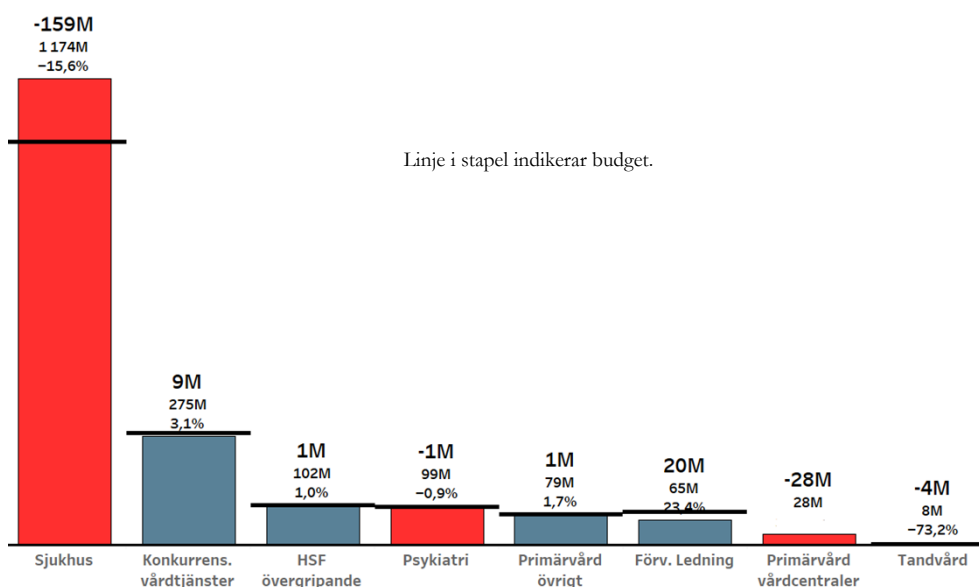
Det är som tidigare beskrivits att flera verksamheter inom sjukhuset och vårdcentralerna avviker negativt mot budget. För verksamheter inom sjukhuset finns dessutom negativa avvikelser mot budget för läkemedel, analyser med

mera som tillsammans står för 45 miljoner kronor i avvikelser. Något som är en tydlig effekt av dyrare prover, högre kostnader för material m.m.

Tandvårdens underskott är detsamma som hela intäktsbortfallet som beror på brist på tandläkare och tandhygienister. Intäktsbortfallet kompenseras av lägre personalkostnader men även inom tandvården finns högre kostnader för andra kostnadsslag som ex. analyser, material m.m.

Även Psykiatrin har haft ett behov av inhyrd personal. Kostnaden uppgår till 10 miljoner kronor men kompenseras med 7 miljoner kronor i lägre personalkostnader.

Övriga verksamheter har i dagsläget en positiv avvikelse mot budget, men det råder en osäkerhet på grund av många oattesterade fakturor.

Kostnadsutveckling jämfört med samma period 2022

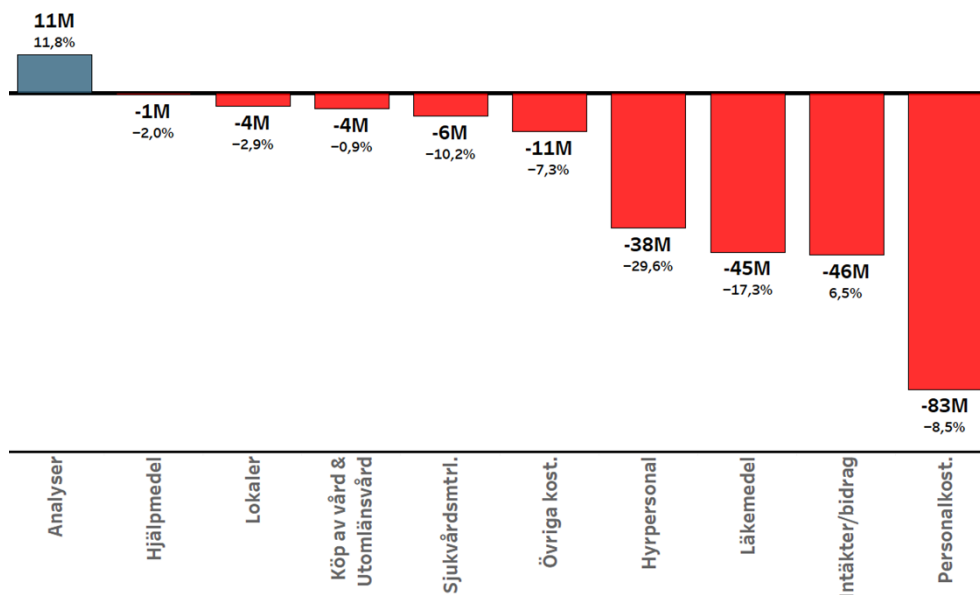
Nettokostnadsutvecklingen för hälso- och sjukvården är nästan 14 procent och bruttokostnadsutvecklingen är 8 procent. En starkt bidragande orsak till den höga nettokostnadsutvecklingen är avsaknaden av alla bidrag relaterat till pandemin som regionen fick under 2022 vilket beskrivits under intäktsdelen i rapporten.

Den största ökningen finns för kostnad för bemanning, både i form av egen personal såväl som inhyrd personal. Kostnader för egen personal ökar med 9% procent och kostnaden för inhyrd personal ökar med 30 procent i förhållande till 2022. Kostnadsökningen för egen personal består till viss del av löne-revision men även av något fler anställda.

Pandemins effekt är även den tydlig genom att förvaltningen inte längre har provtagning för PCR-tester vilket medför att analyskostnader avviker genom

lägre kostnader än föregående år. Här ska förtydligas att analyskostnader exkl. analyser relaterat till pandemin har ökat med 5 miljoner kronor.

Bild nedan beskriver förändring av kostnader i förhållande till samma period 2022.

Kostnads- och intäktsutveckling, jan-oktober, konto, historik

		2020	2021	2022	2023		
		Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Jmf bdg.	Jmf. bdg. %
Intäkt	Intäkter/bidrag	-500,2	-638,9	-705,5	-660,0	23,0	3,6%
	Total	-500,2	-638,9	-705,5	-660,0	23,0	3,6%
Kostnad	Personalkost.	877,9	955,0	976,6	1 059,9	-8,3	-0,8%
	Hyrpersonal	76,8	75,2	127,9	165,7	-133,4	-412,8%
	Köp av vård & Utomlänsvård	413,2	449,0	492,4	496,7	22,0	4,2%
	Läkemedel	210,9	216,5	257,4	302,1	-41,7	-16,0%
	Analyskostnader	24,3	24,4	26,3	26,8	-2,5	-10,3%
	Hjälpmedel	50,4	62,3	63,2	69,7	-15,0	-27,5%
	Sjukvårdsmtrl.	107,1	117,7	128,6	132,3	-10,3	-8,5%
	Lokaler	133,4	147,6	146,9	157,6	19,8	11,1%
	Övriga kost.	76,1	106,1	91,1	80,4	-14,1	-21,3%
	Total	1 970,2	2 153,8	2 310,4	2 491,2	-183,6	-8,0%
Summa	1 470,0	1 514,8	1 604,8	1 831,2	-160,6	-9,6%	

Kostnads- och intäktsutveckling, jan-oktober, organisation, historik

		2020	2021	2022	2023		
		Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Jmf. bdg.	Jmf. bdg. %
Förv. Ledning	Intäkt	-4,0	-1,9	-3,6	-3,2	1,0	46,3%
	Kostnad	53,0	52,2	56,3	68,1	18,8	21,6%
	Total	49,0	50,4	52,7	64,9	19,8	23,4%
HSF övergripande	Intäkt	-208,9	-248,0	-314,3	-270,2	-13,4	-4,7%
	Kostnad	316,4	353,9	352,6	372,2	14,4	3,7%
	Total	107,6	105,8	38,3	101,9	1,0	1,0%
Konkurrens. vårdtjänster	Intäkt	-18,9	-31,1	-34,3	-39,0	0,9	2,4%
	Kostnad	252,8	268,3	296,6	314,3	8,0	2,5%
	Total	233,9	237,2	262,3	275,3	8,9	3,1%
Sjukhus	Intäkt	-97,1	-135,0	-138,6	-144,7	25,2	21,1%
	Kostnad	993,5	1 071,1	1 210,0	1 319,0	-184,0	-16,2%
	Total	896,4	936,1	1 071,4	1 174,2	-158,8	-15,6%
Primärvård	Intäkt	-17,7	-55,0	-32,1	-9,4	5,5	139,5%
	Kostnad	97,9	127,2	101,2	88,0	-4,1	-4,9%
	Total	80,2	72,2	69,1	78,6	1,3	1,7%
Primärvård Vårdcentraler	Intäkt	-97,8	-109,2	-121,6	-132,6	5,5	4,3%
	Kostnad	109,7	127,0	136,2	160,8	-33,9	-26,7%
	Total	11,9	17,8	14,5	28,2	-28,4	13222,4%
Psykiatri	Intäkt	-4,4	-3,2	-5,8	-6,3	3,2	100,6%
	Kostnad	88,5	92,8	96,2	105,8	-4,0	-4,0%
	Total	84,1	89,6	90,4	99,4	-0,9	-0,9%
Tandvård	Intäkt	-51,5	-55,5	-55,3	-54,5	-4,9	-8,2%
	Kostnad	58,5	61,3	61,3	63,0	1,3	2,0%
	Total	7,0	5,8	6,1	8,5	-3,6	-73,2%
Summa	1 470,0	1 514,8	1 604,8	1 831,2	-160,6	-9,6%	

Bedömning

Förvaltningen befinner sig i ett fortsatt högt kostnadsläge i förhållande till budget där kostnader för arbetskraft bedöms vara främsta orsaken. Även kostnadsutvecklingstakten är relativt hög. Bedömningen är vidare att mycket pekar mot ett utfall för 2023 som kommer vara sämre än senaste prognosen. Arbetet fortsätter med att i största möjligaste mån minska hyrkostnader såväl som andra kostnader. Detta är ett arbete som även kommer att fortgå under 2024 och framåt.

Vidare är bedömningen att faktiskt resultat efter oktober månad är likt tidigare svårbedömt då det fortfarande saknas en hel del kostnader och intäkter för perioden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse hälsa- och sjukvårdsförvaltningen daterad 2023-11-10

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen

Marie Loob
Hälsa- och sjukvårdsdirektör